Verslag

Vergadering
Commissie Water & Infrastructuur

Aanwezig:
dhr. J. Beemsterboer (BBB ■, Integraal waterbeheer (landelijk gebied), 1e loco-dijkgraaf)(deels), mw. M. Beerepoot-Bakker (50PLUS), mw. J.H.H. de Boer (BBB), dhr. R. P.G. Bosma (dijkgraaf) (portefeuillehouder Algemene Bestuurlijke Zaken), dhr. T. Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) mw. T. M. Brouwer (Gezond Boeren Verstand), dhr. N.W.M. Grandiek (Waterplatform Groen, Water & Land), mw. C.J. Dijck (BBB), dhr. F.J.A. Frowijn (CDA), mw. B.J. Glashouwer (CDA), dhr. E. de Graaff (50PLUS), dhr. N.W.M. Grandiek (Waterplatform Groen, Water & Land), mw. K. Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land■ Integraal Waterbeheer (stedelijk gebied) en Cultureel Erfgoed), dhr. F. Hoekstra (Water & Natuur), dhr. D.P. Imfeld (Water & Natuur), dhr. T. Kwakman (Forum voor Democratie), dhr. F.T.S. van der Laan (PRO) dhr. A.M. Langeveld (VVD ■ Waterveiligheid & Wegen)(deels), dhr. A. Lap (Fractie Arie Lap), mw. M.A. Leijen (PvdA ■ Waterketen, Duurzaamheid en Innovatie), dhr. P. Oudega (PRO), mw. T.M.C. van Raaij (VVD), dhr. J.D. Rooker (Ongebouwd), dhr. R. van Schoorl (Boeren Burgers Waterbelang) (deels), mw. S. Schreuder (PRO), mw. V. Spruijt (Partij voor de Dieren), mw. dhr. S.R.F. Ruiter (Ongebouwd ■ Middelen & Participatie), dhr. N.J.J. van Tunen (Boeren Burgers Waterbelang) mw. J. Visser (Partij voor de Dieren), dhr. F. Zoon (Partij voor de Dieren)
(■) = hoogheemraad

Tevens aanwezig
dhr. M. Cortel (bestuursadviseur)

Afwezig:

Kopie aan
CHI

Van	**Doorkiesnummer**	**Datum vergadering**
		30 september 2026 19:45 – 21:55 uur

1. Opening en mededelingen

De voorzitter, de heer Van der Laan, opent de vergadering en feliciteert namens de commissie de heer Hugens met diens benoeming per 30 september tot secretaris-directeur van HHNK. Vervolgens heet de voorzitter alle aanwezigen en kijkers en luisteraars van harte welkom.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) heeft diverse mededelingen. 1. Het uitzakken van de Rijn: de stand van de rivier is historisch laag. Het peil van het IJsselmeer ligt momenteel op -0,23 cm NAP. Het mag nog uitzakken tot het winterpeil (-0,40 cm NAP). 10 cm IJsselmeerwater kan een hele hete week 'dekken'. HHNK zal naar verwachting geen consequenties ervaren in tegenstelling tot de waterschappen die zijn aangewezen op het Rijnwater (met name Rotterdam en omgeving). 2. KRW-planning: 6 oktober

wordt het maatregelenpakket 2028-2033 besproken door D&H. Indien het wordt vastgesteld, zal het aansluitend aan het CHI worden gestuurd. Mede om voorafgaand aan de CHI-vergadering van 21 oktober te kunnen bespreken met u. Daarna zal het stuk zes weken ter inzage worden gelegd. Evenals bij Rijk en provincie. Bij het Rijk zes maanden. Vandaar enige haast waar het de bespreking door D&H betreft. Na de inzageperiode komt het stuk (met mogelijk ingediende zienswijzen) terug naar D&H en daarna weer zo snel mogelijk naar het algemeen bestuur. Lopend beleid KRW: hiervan ontvangt het algemeen bestuur een overzicht eind Q4 2026. 3. Memo juridisch instrumentarium: D&H vond de inloopavond wat minder geslaagd. Vandaar dat er een aanpassing volgt: het memo daarover wordt in november/december toegestuurd. 4. Memo indirecte lozingen: dit wordt begin 2027 toegestuurd.

- De heer Imfeld (Water & Natuur) vraagt of het klopt dat het maatregelenpakket dus in de commissie van oktober 2026 aan de orde komt.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat de notitie over wat HHNK denkt te moeten gaan doen in de volgende (4de) KRW-periode in D&H op 6 oktober wordt besproken. Daarna komt deze naar het algemeen bestuur. Op 21 oktober staat een inloopavond gepland. Daarna wordt deze ter inzage gelegd. D&H zal zich daarna buigen over eventuele zienswijzen en gaat het stuk door naar het algemeen bestuur.

- De heer Imfeld (Water & Natuur) vraagt of deze inloopavond een themasessie betreft. Of waar in elk geval vragen kunnen worden gesteld.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) antwoordt dat het een inloopavond wordt. 5. HHNK is geconfronteerd met een persleidingbreuk. De commissie werd eerder al geïnformeerd over de gevolgen van de persleidingbreuk in Amsterdam Noord. Er zijn de nodige maatregelen getroffen en zijn veel bemonsteringen uitgevoerd om de mate van vervuiling in beeld te krijgen. Het wachten is nog op de uitslagen. Op basis daarvan zal het handelingsperspectief worden bepaald. De informatie hierover op de website wordt frequent geüpdatet. Met de Klankbordgroep staat de lopende week een tweede bijeenkomst op de rol. Deze calamiteit wordt geëvalueerd: samen met Waternet wordt daartoe een externe partij opdracht krijgen.

- Mevrouw Brouwer (Gezond Boeren Verstand) verwijst naar de recent gemelde brand in Lambertschaag waardoor vervuiling in het oppervlaktewater terecht was gekomen. Dit zou ter plekke door de calamiteitendienst van HHNK zijn afgedamd. Vraag: waarom is het gebied rondom de persleidingbreuk niet afgedamd?

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat het gaat om een enorme hoeveelheid. De portefeuillehouder heeft het CHI al gemeld, dat HHNK veronderstelde dat dit versneld te kunnen afvoeren naar het Noordzeekanaal. Daar werd mee gestart maar door de regen en wind moet het water naar de Poel. Een andere optie was niet mogelijk. Het vervuilde water was toen al over het gebied verspreid en afdammen was zinloos.

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) dankt voor de beantwoording van de schriftelijk gestelde vragen. Wanneer is de bespreking van de evaluatie voorzien? De fractie hoopt in de lopende bestuursperiode.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zal de datum doorgeven zodra die bekend is.

- Mevrouw Schreuder (PRO) dankt eveneens voor de beantwoording van de PRO-vragen. Waternet wordt aansprakelijk gesteld voor de vervuiling. Er is aangegeven dat de

hoeveelheid bagger ter plekke aanzienlijk is toegenomen. Gaat Waternet ook de mogelijk extra baggerwerkzaamheden betalen?

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat de eerste honderden meters sowieso schoon moeten worden gemaakt, idem dito wat betreft de bagger.

- De heer Imfeld (Water & Natuur) dankt de portefeuillehouder voor de heldere uitleg en de publicaties op de website. De fractie is tevreden dat er een 2de bijeenkomst van de Klankbordgroep staat gepland.

- Portefeuillehouder Langeveld (VVD) heeft een paar mededelingen: 1. Wegens andere verplichtingen moet hij de vergadering eerder verlaten. 2. Den Helder: het vastgestelde projectbesluit Havendijk heeft ter inzage gelegen. Er zijn geen bezwaren ingediend en er is evenmin bezwaar aangetekend. Het besluit is daarmee onherroepelijk. De aanbesteding loopt en de uitvoering staat gepland voor 2027. 3. Het vastgestelde projectbesluit Den Oever-Den Helder ligt tot eind oktober 2026 ter inzage. De aanbesteding loopt en de uitvoering staat op de rol voor 2027. 4. Het ontwerp-projectbesluit Helderse Zeewering (asfaltlaag van de dijk) ligt tot 5 november 2026 ter inzage. Er zijn inloopbijeenkomsten georganiseerd. Als er geen zienswijzen worden ingediend zal D&H in 2026 het definitieve projectbesluit vaststellen en de uitvoering is dan in 2027 voorzien.

2. Vaststellen van de agenda

- De heer Rooker (Ongebouwd) leidt een verzoek kort in. Het betreft waarom de aanwezigen aan tafel zitten: volgens de heer Rooker om invulling te geven aan het bestuurlijk-democratisch proces wat onoverkomelijk is voor het functioneren van HHNK. Dit gebeurt door een zeer gemêleerd gezelschap waarin verschillende kwaliteiten, deskundigheid e.d. zijn vertegenwoordigd. Het zal duidelijk zijn, dat hij zichzelf nadrukkelijk bezighoudt met de Kaderrichtlijn Water. De lopende KRW-periode nadert haar einde en start de nieuwe. Daarvoor moeten nieuwe eindnormen, doelen, worden vastgesteld. De heer Rooker verkeerde in de veronderstelling dat deze, voordat ze door HHNK naar de provincie zouden worden doorgesluisd, eerst aan bod zouden komen in de commissie en aansluitend ter besluitvorming in het CHI.
  Maar inmiddels blijkt dat dit niet het geval is: het blijkt ambtelijk te zijn afgehandeld en het algemeen bestuur komt er helemaal niet aan te pas. Dit tot grote verbazing van de heer Rooker.
  De heer Rooker stelt voor om het onderwerp alsnog te agenderen en leest vervolgens zijn onderbouwing voor: 'Ten aanzien van het bepalen en besluiten wat de voorgestelde doelen c.q. normen worden voor de volgende planperiode KRW 2028-2033 voor de nutriënten stikstof en fosfaat en de vier ecologische doelen (fytoplankton, macrofauna, vis en de fysisch-chemische normen) die aangeboden worden aan de provincie ter vaststelling, verzoek ik dit op de agenda te plaatsen van de eerstvolgende vergadering van de commissie Water en Infrastructuur en de eerste daaropvolgende vergadering van het CHI (ter besluitvorming).
  In het geval dat er al een ambtelijke versie richting de provincie gegaan is, verzoek ik aan de provincie te melden dat deze een conceptversie betreft en de definitieve volgt na besluitvorming in het CHI.
  Voor een goede beoordeling verzoek ik de volgende stukken aan het CHI ter beschikking te stellen:
  1. Een kolommenoverzicht van alle deelgebieden met naast elkaar de oude en de nieuwe stikstof- en fosfaatnormen. En daarnaast de gemiddelde wateranalyses van de afgelopen drie jaar.

2. Hetzelfde voor de vier ecologische doelen.
3. Een overzicht van de bronnenanalyse per deelgebied.
4. Een overzicht van de SOVON-vogeltellingen die gebruikt is voor de vaststelling van de vervuiling door watervogels.

Daarbij houd ik mij aanbevolen voor stukken die bijdragen aan een goede besluitvorming door het CHI en zo nodig doe ik ook een beroep op de portefeuillehouder en zijn KRW-team als het nodig is om deze vergadering voor te bereiden. En daarbij vraag ik aan u allen om met mijn verzoek in te stemmen. Want zonder dat, gaat het niet'. Dank u wel.

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) vraagt of dit verzoek wel mogelijk is volgens het Reglement van Orde. Hij meent dat men met een dergelijk verzoek terecht kan bij het CHI. Voor een motie vreemd, initiatiefvoorstel om een en ander op die manier te regelen.

De voorzitter zegt dat het Reglement van Orde toestaat dat elk commissielid punten aan de agenda kan toevoegen, maar volgens de Waterschapswet dient het dagelijks bestuur de voorstellen die leiden tot besluitvorming voor te bereiden. De commissie kan dus wel bepalen dat dit onderwerp moet worden geagendeerd, maar het dagelijks bestuur moet daaraan uiteindelijk uitvoering aan geven. Hij geeft het woord aan de portefeuillehouder met de vraag of hij dit verzoek kan honoreren.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) wil van de portefeuillehouder weten wie de normen vaststelt.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) antwoordt dat de provincie deze vaststelt. De meeste zijn verwerkt in het stuk over het toekomstige beleid en komen dus beschikbaar voor commissie/algemeen bestuur.
  De portefeuillehouder raadt het verzoek van de heer Rooker met klem af. Het betreft een vraag van het ministerie van LVVN aan de WUR om per deelgebied na te gaan wat de stand van zaken is. Met name de achtergrondbelasting. Drie jaar later komt de WUR met een rapport waarvan het ministerie doet alsof het dit heeft opgedragen. Dat betrof een generiek rapport. De groep die zich hiermee bezighoudt (waaronder HHNK) was hierover ontstemd. Een waterschap dat hoog op een rivier ligt kan niet worden vergeleken met een waterschap als HHNK waarbij 'de soep rond blijft draaien'. Daarom heeft HHNK de WUR de opdracht gegeven de situatie per deelgebied van HHNK in kaart te brengen. Die resultaten zijn verwerkt in de verplichte rapportage die HHNK moet uitbrengen aan de provincie. Het betreft een puur feitelijke rapportage, feitenrelaas. Deze is dus niet opgesteld in overleg met de provincie. Het rapport van WUR is hiervoor dus gebruikt. Alle door Omgebouwd genoemde stoffen zijn in dit rapport vermeld. Wie bepaalt wie besluit? HHNK geeft informatie door. Als HHNK een gemiddelde stikstofdepositie waarneemt uit de ondergrond van 53% staat dat getal niet ter discussie: het is een feitelijke waarneming, een gegeven. Als HHNK zou zeggen: 'laten we 55% doen' zal de provincie vragen waarop dat percentage is gebaseerd: 'Dat kan niet'.
  Dus hoe graag de portefeuillehouder ook zou willen voldoen aan het verzoek: de provincie stelt vast en fungeert als doorgeefluik naar het Rijk. Zoals al gemeld, liggen de drie stukken tegelijkertijd ter inzage. Het stuk van het Rijk zes maanden. Maar de doorgegeven informatie is hierin verwerkt.
  Hoe begrijpelijk het verzoek van de heer Rooker ook is: de portefeuillehouder adviseert het niet te steunen.

- De heer Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) begrijpt dat de gegevens worden doorgegeven en verwerkt in een aanvullend rapport. Maar de heer Rooker had het over doelstellingen, ambities. Dat is toch iets anders?

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat de doelstellingen met name afkomstig zijn van de provincie. HHNK doet voorstellen om doelstellingen aan te passen. Dat is ook in een groot aantal gevallen gebeurd waardoor deze behoorlijk naar beneden zijn bijgesteld. Op basis van de feiten. En dat is overgenomen door de provincie.

- De heer Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) concludeert, dat de provincie dus doelstellingen overneemt. Geen meetgegevens.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat HHNK de meetgegevens heeft vertaald naar doelstellingen. Die zijn -voorzien van de meetgegevens- voorgesteld aan de provincie met als toelichting: HHNK vindt dat de provincie op basis hiervan de doelstellingen dient aan te passen.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) vindt het uitermate verwarrend. De een heeft het over doelstellingen, de ander (de heer Rooker) over normen. Volgens W&N worden de normen niet door de waterschappen noch door de provincie vastgesteld.

- De heer Beemsterboer (BBB) heeft de heer Rooker het woord 'normen' niet horen gebruiken. Hij kaartte de KRW-doelen aan, bepaalde besluiten en besluitvorming maar niet de normen. Mogelijk kan hij een en ander zelf verduidelijken.

- De heer Rooker (Ongebouwd) zegt dat dit onderwerp snel tot verwarring leidt, hetgeen nu ook blijkt. HHNK doet als kennisorganisatie al het voorwerk en beschikt over de noodzakelijke deskundigheid om de normen, 'maar nu komt het: want hoe moet je dat nu benoemen'. Als je zegt vastleggen, dan zegt iemand anders: 'Neen, dat doet de provincie'. Men zou een vergelijking met de begroting kunnen maken. Dat vanuit de ambtelijke organisatie de begroting -zonder dat deze is besproken in het CHI- naar de provincie wordt gestuurd ter goedkeuring. Dat zou het algemeen bestuur uitermate verbazen. Begrotingen worden ook uitgebreid en voorbereid door de ambtelijke organisatie. Idem dito voor wat betreft de (eind)normen per deelgebied voor stikstof en fosfaat. Voor stikstof tussen de 2,8 en 3,8 milligram per liter. Voor fosfaat tussen de 0,15 en 0,3 milligram. Analyses van de HHNK-wateren zitten hier vrijwel allemaal boven. In de voorbije periode voldoen 20 van de 51 deelgebieden aan de stikstof-norm en 6 aan de fosfaatnorm. Ergo: de wateranalyses liggen mijlenver van de normen. Door sommige wordt de term 'onhaalbaar' gehanteerd.
  De Stuurgroep Water KRW ziet zichzelf als bestuursgremium dat de hele KRW coördineert en begeleidt. Bij de start van de lopende periode heeft die stuurgroep aangegeven dat de haalbare normen…

De voorzitter interrumpeert dit technische betoog en roept de heer Rooker op zich te richten op zijn oorspronkelijke voorstel: het toevoegen van een agendapunt voor een volgende commissievergadering. Hetgeen volgens het Reglement van Orde mag. Het is aan de commissie om te bepalen of men dit verzoek al dan niet ondersteunt.

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) vraagt of het alleen om het agendapunt gaat of ook over alle aspecten die ook werden benoemd. De fractie wil graag spreken over de KRW maar er zijn ook andere rapporten e.d. aangehaald. Komen die dan ook aan de orde? Dat lijkt de heer Zoon wat onhandig.

- De heer Rooker (Ongebouwd) heeft deze genoemd omdat hij die noodzakelijk acht om als algemeen bestuur voldoende informatie te hebben. Voorbeeld: in het gevraagde

kolommenoverzicht wordt dan in de ene kolom de oude norm, in de andere de nieuwe norm en in een andere de gemiddelde wateranalyse vermeld. Zodat het algemeen bestuur een goed inzicht krijgt in de stand van zaken. Nodig voor de oordeelsvorming. Als anderen en/of de organisatie zelf nog aanvullende documenten willen toevoegen, vindt hij dat prima. Het algemeen bestuur moet worden geïnformeerd over dit zijns inziens uitermate belangrijke onderdeel van de KRW. Omdat die eens per zes jaar wordt opgesteld en bepalend is voor het hele werkgebied van HHNK.
Hij vindt het onbegrijpelijk dat een en ander buiten het algemeen bestuur ambtelijk wordt afgehandeld en naar de provincie wordt gestuurd.

De voorzitter vraagt de overige fracties naar hun standpunt.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) vraagt om een korte schorsing.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

(Schorsing)

De voorzitter heropent de vergadering. Na raadpleging van artikel 4.8 lid 3 van het Reglement van Orde kunnen onderwerpen aan de agenda van de lopende vergadering worden toegevoegd. Dus het voorstel van de heer Rooker dient op de agenda van *deze* vergadering betrekking te hebben.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) begrijpt de ontstane commotie. De heer Rooker vraagt zich af, hoe het algemeen bestuur grip kan krijgen op dit dossier. De portefeuillehouder is bereid vóór de inloopavond van 21 oktober een memo te sturen waarin exact wordt omgeschreven wat HHNK en wanneer moet aanleveren, wanneer het is aangeleverd, de gevolgde procedure en waarom gekozen is voor de wijze waarop de informatie is ingediend.
  De portefeuillehouder kan niet toezeggen dat het CHI hierover kan beslissen. Het enige moment waarop het CHI kan beslissen over het aangeleverde, is op het moment dat het stuk over 2027-2033 is aangeboden aan het algemeen bestuur. Dat wordt in het najaar.

- De heer Rooker (Ongebouwd) concludeert dat het CHI dus niet gaat over de normstellingen voor de KRW. Is dit correct?

De voorzitter wil voorkomen dat de commissie de technische discussie naar aanleiding van een agendawijzing wederom oppakt. Vandaar dat hij oproept de agenda nu definitief te gaan vaststellen en de toegezegde informatie af te wachten.
Vervolgens concludeert de voorzitter dat de voorliggende agenda conform kan worden vastgesteld.

- De heer De Graaff (50PLUS) zegt behoefte te hebben aan het uitspreken van treurnis. In de politiek kan worden gestemd over moties van treurnis. In deze commissievergadering wordt evenwel niet gestemd, maar hij wil zijn eigen treurnis uitspreken over de gang van zaken en de behandeling van deze vergadering.

Vertegenwoordigende rol

3. Gelegenheid tot inspreken

De heer Glas uit Nieuwe Niedorp spreekt in over het onderwerp ‘Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming’.

Als akkerbouwer in het gebied heeft de inspreker ten aanzien van gewasbescherming veel veranderingen meegemaakt. Veertig jaar geleden werd gebruik gemaakt van een werveldop die een mooie nevel gaf en de plant prima bedekte met dus een prima werking. Maar de nevel kon eenvoudig wegwaaien richting de sloot.
Tegenwoordig wordt gebruik gemaakt van nauwkeurige apparatuur: spleetdoppen, grote drift-reductie, een luchtzak om de vloeistof naar het gewas te geleiden en GPS om de overlap op het perceel tot een minimum te beperken. Deze werkwijze kost evenwel drie keer zoveel € 150k exclusief de kosten van de noodzakelijke trekker.
Door verlies aan derogatie moeten bredere slootkanten in acht worden genomen. Dit levert een driftreductie op van bijna 100%. De sector doet nog veel meer: er wordt gebruik gemaakt van machines die alleen spuiten op plekken waar onkruid staat. Robots kunnen zelfstandig onkruid uit gewassen verwijderen: deze zijn zeer kostbaar en de capaciteit is beperkt.
Akkerbouwers gaan voorzichtig om met de grond: met brede banden wordt verdichting voorkomen en met dierlijke mest worden de gewassen van alle noodzakelijke nutriënten voorzien. Goed groeiende planten hebben minder last van ziekte en plagen.
In de biologische landbouw worden ook gewasbeschermingsmiddelen toegepast (mist afkomstig uit een natuurlijke bron). Maar de hoeveelheid en de periode waarin gewasbescherming wordt gebruikt bepalen de schadelijkheid. Men kan momenteel een in Enkhuizen gegooid suikerklontje terugvinden bij Den Oever. Als ergens gewasbeschermingsmiddelen worden aangetroffen is de vraag: hoeveel? De inspreker beschikt over een GLOBALG.A.P.-certificaat, noodzakelijk om te mogen leveren aan supermarkten en wordt elk jaar gecontroleerd of de middelen correct zijn ingezet. Ook kan men monsters nemen van de producten voor onderzoek. Deze certificering kost jaarlijks € 2.000 nog afgezien van de tijdsinvestering.
In natuurgebieden worden ook middelen aangetroffen die worden toegeschreven aan de landbouw. Maar velen betwijfelen de herkomst. Drift beperkt zich in principe tot 50 meter. Tien jaar geleden werd alom gezegd dat men overal reststoffen aantrof van glysofaat (Roundup). Hetgeen inspreker in twijfel trok omdat het bedrijf het weliswaar gebruikt maar niet in verhoogde mate. Meestal niet meer dan 50% van het areaal en dan 1 keer in een lage dosering. Er is amper sprake van reststoffen. Bovendien werd de stof meer in de winter dan de zomer aangetroffen. Uiteindelijk bleek wasmiddel de bron en kwam het uiteindelijk via beregening uit oppervlaktewater weer terecht op de gewassen.
Nederland schaft steeds meer gewasbeschermingsmiddelen af. Soms kunnen fabrikanten niet voldoen aan de vele eisen om een middel toegelaten te krijgen. Ook wordt het aantal werkzame stoffen dat mag worden ingezet beperkt. Het wordt zodoende steeds moeilijker om een plaag met een ander type middel aan te pakken. Inspreker zou graag gebruik maken van groene middelen maar deze toelating van middelen is zeer lastig vanwege de niet constante werking ervan. Hij werkt bij voorkeur met middelen met een lage milieubelasting. Maar door het beperkte aanbod middelen, verdwijnen er teelten uit Noord-Holland.
Onlangs is een teler gestopt met de teelt van sla vanwege de insectendruk. Bepaalde middelen mogen niet meer worden gebruikt in Nederland maar wél in andere landen van de EU. Dus deze middelen krijgen consumenten nog steeds op hun bord met ook nog eens meer uitstoot van Co2 door het transport. Koolteelt wordt geplaagd door trips. De larven vreten de bladeren aan en maken wondjes. Door het wegvallen van middelen is de trips langzaamaan onbeheersbaar aan het worden. Misoogsten staan voor de deur.
De inspreker trekt een vergelijk met de Ierse hongersnood die tussen 1845 en 1852 werd veroorzaakt door de aardappelziekte Phytophthora infestans (een schimmel) die 90% van de oogst verwoestte met een miljoensterfte onder de bevolking (geschat tussen de 25-30%: 1 miljoen mensen). Met toepassing van Bordeauxse pap (een mix van kopersulfaat en gebluste kalk) kwam de schimmel weer enigszins onder controle. Maar deze ziekte bestaat nog steeds en moet stelselmatig worden bespoten, met name bij vochtig warm weer. Kosten -inclusief luizenbestrijding- circa € 100 per hectare per keer aan middelen.
Al met al is de inspreker gemiddeld € 1.000 per hectare kwijt aan middelen, exclusief de verwerking.

Geen enkele teler spuit zomaar: het is een hoogstnoodzakelijke kostenpost. De Nederlandse landbouw kan niet zonder gewasbeschermingsmiddelen. Nederland kent een goede naleving van de regels en elk jaar komen er verbeterde methoden voor de toepassing van de gewasbeschermingsmiddelen.

- Mevrouw Brouwer (Gezond Boeren Verstand) vraagt wat de gevolgen zijn voor de akkerbouwers en de voedselvoorziening in heel Nederland als HHNK het Convenant vaststelt. En op welke schaal de inspreker verplaatsing van productie naar het buitenland verwacht.

De heer Glas zegt dat er steeds minder gewasbeschermingsmiddelen worden toegestaan. Hetgeen de teelt zeer bemoeilijkt en waardoor de opbrengsten ook niet afdoende zijn afgezet tegen de kosten. Momenteel komt al veel sla uit het buitenland omdat de teelt in Nederland onder druk staat.

- Mevrouw Brouwer (Gezond Boeren Verstand) vraagt welke teelt wel in Nederland blijft.

De heer Glas weet dit niet: 'Maar ja, de koeien moeten ook weg'. Er blijft heel weinig over, vanwege de natuur.

- De heer Lap (Fractie Arie Lap) vraagt of de inspreker het convenant al dan niet ziet als een bedreiging. Of kan men ermee verder?

De heer Glas zegt dat het afhankelijk is van de inhoud. Hij las dat men wil goed wil kijken naar de werkbaarheid met middelen. Maar momenteel komt de sector al middelen tekort en er zijn ook geen alternatieven als een bepaald middel onvoldoende blijkt te werken.

- De heer Van Tunen (Boeren Burgers Waterbelang) vraagt hoeveel PFAS de bestrijdingsmiddelen bevatten.

De heer Glas zegt dat hij dit niet exact weet.

- De heer Van Tunen vraagt of het hem voorafgaand aan het gebruik voorheen bekend was dat er PFAS in zat.

De heer Glas antwoordt ontkennend. Hij weet wel dat in middelen die worden ingezet in de aardappelteelt redelijk veel PFAS zit zodat de vloeistof op het blad blijft liggen en niet afspoelt. Het middel dat voorheen werd gebruikt is inmiddels verboden. Naar zijn beste weten bevatte dat veel minder PFAS.

- De heer Van Schoorl (Boeren Burgers Waterbelang) vraagt wat de visie is van de heer Glas ten aanzien van een firma als Bejo Zaden. Hij veronderstelt dat dit bedrijf goed op de hoogte is van alle ontwikkelingen, inclusief dit Convenant en de gewasbeschermingsmiddelen in zijn algemeenheid. BBW veronderstelt dat er steeds betere uien en kook op de markt komen. Hoe moet dit worden gezien ten opzichte van zijn pleidooi voor gewasbeschermingsbeschermingsmiddelen?

De heer Glas zegt dat Bejo zich al jaren heeft ingespannen voor de ontwikkeling van betere (resistente) rassen/zaden (voornamelijk productie). De resultaten zijn soms positief maar bepaalde aardappelrassen blijken na een jaar of twee toch weer gevoelig voor Phytophthora omdat die schimmel zich steeds aanpast. Deze ziekte bestaat al 200 jaar en er is nog nooit een afdoend middel tegen gevonden. Het komt neer op het preventief 'een beetje spuiten'.

- De heer Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) stelt dat een van de acht partijen die betrokken is bij het Convenant brancheorganisatie Akkerbouw is. Voelt de inspreker zich al dan niet door een van deze acht partijen vertegenwoordigd?

De heer Glas zegt daarop: 'Ik wens betere partijen'.

- Mevrouw De Boer (BBB) dankt de inspreker voor de aandacht die hij heeft gevestigd op de hoge kosten van het spuiten en de noodzaak daarvan. Wat zou het waterschap kunnen betekenen in deze situatie voor de akkerbouwers?

De heer Glas antwoordt dat hij de dure spuitmaterialen en brede banden heeft kunnen aanschaffen met subsidie vanuit het Landbouwportaal. Hij is daarvoor zeer dankbaar. Verder hoopt de inspreker dat HHNK de hogere overheden duidelijk maakt dat het behoud van gewasbeschermingsmiddelen essentieel is voor het behoud van de landbouw. De ontwikkelingen gaan snel.
Maar om een middel toegelaten te krijgen moeten chemiereuzen toch wel € 100k of € 200k investeren. En als de kosten niet opwegen tegen de verwachte opbrengsten, wordt daarvan afgezien. Waardoor de sector niet weet hoe men de ziekte wél kan voorkomen. Mogelijk kan de bestaande regeling voor kleine teelten worden uitgebreid.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) verwijst naar de genoemde enorme reductie van de drift en noemde vijf meter drift na het spuiten. Hoe kunnen dan op een afstand van 7 km toch bestrijdingsmiddelen in het IJsselmeer worden gemeten?

De heer Glas zegt dat een druppel bij een bepaalde dikte valt. Bij harde wind zal een klein druppeltje dat wordt meegevoerd binnen 50 meter verdampen. Mogelijk gaat de verspreiding via waterstromen in het geval van het IJsselmeer.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) zegt dat deze metingen werden uitgevoerd op de Markerwadden (geen IJsselmeer).

De heer Glas zegt dat het vervuild havenslib betrof.

- Mevrouw Brouwer (Gezond Boeren Verstand) verwijst naar het EU-Mercosur-verdrag. Dit vrijhandelsovereenkomst zal leiden tot heel veel geïmporteerd voedsel uit landen waarbij alle middelen die akkerbouwers in Nederland niet meer mogen inzetten, wel mogen worden toegepast. Dus komen die gewasbeschermingsmiddelen toch nog terecht op ons bord. Vraag: wat moeten we daar dan mee?

De heer Glas meent dat de nodige importen bij de havens al zijn tegengehouden. De akkerbouwers zijn niet blij met deze afspraken.

De voorzitter dankt de inspreker voor diens bijdrage.

Kaderstellende rol

4. Memo 'Ondertekening van het Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming' (ter bespreking)

De voorzitter leidt de bespreking kort in. De Unie van Waterschappen heeft onder voorbehoud

namens alle waterschappen het Convenant getekend. Maar alle afzonderlijke waterschappen moeten er nog een besluit over nemen. D&H heeft het Convenant inmiddels medeondertekend. De agendering is op verzoek van de fractie PRO.

- De heer Oudega (PRO) zegt dat PRO het onderwerp niet heeft laten agenderen voor een discussie over nut/noodzaak en risico's van gewasbeschermingsmiddelen. Pro gaat het om een veel strategischer punt: de vraag wat de beste manier is om de waterdoelen te bereiken. Is dat via kleine stapjes en smalle aanpak, inclusief de ondertekening van dit Convenant? Of is een andere aanpak wenselijk? Gewasbescherming is de aanleiding: maar PRO wil met name focussen op het gegeven dat het grond- en oppervlaktewater duizenden chemische stoffen bevatten waarvan een groot deel boven de norm scoort. Los van de zorgen van de gebruikers van deze stoffen, vindt PRO de situatie zorgelijk. Burgers spreken waterschappen aan op de kwaliteit van het oppervlaktewater maar waterschappen hebben daarop eigenlijk geen enkele grip, temeer daar veel stoffen niet/amper afbreekbaar zijn. En de hoeveelheid is stijgend. Het waterschap kan hooguit tegen hoge kosten en met grote moeite rioolwater zuiveren.
  Het Convenant is een resultante van kabinetsbeleid en is een voorbeeld hoe de politiek een en ander in Nederland wil regelen. Dit wordt gevolgd door een stroom deelconvenanten met de nodige compromissen, is de verwachting. Een harde aanpak zal uitblijven en de herziening van het toelatingsbeleid van middelen is volledig buiten het Convenant gelaten. In de risicoparagraaf wordt op dit type zwakheden gewezen.
  Het RIVM meldde 30 september dat het aantal Nederlands met PFAS in hun bloed licht daalt. Doordat het gebruik van enkele middelen inmiddels is verboden. Kennelijk helpt dit echt: 'geen gedelibereer in commissies of Convenanten'.
  Vraag: waarom heeft het dagelijks bestuur besloten in te stemmen met ondertekening van het Convenant? En daarmee gekozen voor deze lange, smalle en onzekere weg van een streven naar beperking van gebruik van schadelijke middelen?
  In plaats van een ferm standpunt in te nemen, zoals eerder wel al eens gebeurde. Gericht om het voorkomen van het gebruik in de volle breedte door verboden. Pleiten voor verboden staat haaks op meewerken aan een Convenant dat slechts gericht is op beperking van gebruik.
  Is er nog een koerswijziging denkbaar op het moment dat de deelconvenanten op tafel ligt ter definitieve ondertekening? Of is men de tunnel ingegaan en wordt over 20 jaar geconstateerd: 'Nou, dat was het dus toch niet?'

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) zegt dat zijn fractie vanwege dit Convenant in het CHI aandacht vroeg voor de KRW. Met instemming wordt niet het maximale gedaan dat het waterschap zou kunnen doen. Als enig positief punt noemt de fractie de erkenning dat schadelijke gewasbeschermingsmiddelen in de plantaardige sector een serieus probleem is dat moet worden opgepakt. Maar er wordt voorbijgegaan aan de inzet op de KRW-doelen. Er is een duidelijke opgave, er is sprake van normoverschrijdingen (ook van niet toegestane middelen): hierbij horen regels en handhaving. Niet nieuwe zwakke ambities.
  Er wordt ook voorbijgegaan aan het grote probleem dat PFAS vormt, zeker in het werkgebied van HHNK. Bovendien blijkt dat latere uitwerking vaak eindigt in afstel. In het coalitieakkoord is in 2023 opgenomen dat gewasbeschermingsmiddelen niet thuis horen in het oppervlaktewater.
  Het Convenant start met natuur, milieu en leefomgeving. Opvallend is dat Landschap NL en Natuur en Milieu niet hebben ondertekend omdat men het Convenant vaag en vrijblijvend vindt. Al-met-al komt het over als een poging van de agrarische sector om te vertragen en tot 2040 vooral geen concrete afspraken te hoeven maken. HHNK stemt hier dus mee in.

D&H zegt enerzijds dat het Rijk moet afkomen met strengere regels. Maar nu de waterschappen echt ergens over gaan, wordt de handtekening gezet op een slap vel papier.
De fractie hoopt dat de kamerleden Ines Kostić (PvdD) en Laura Bromet (PRO) de waterschappen binnenkort ter verantwoording roepen tijdens het overleg over dit Convenant.
De Partij voor de Dieren is het eens met PRO: de waterschappen hadden betere maatregelen moeten nemen.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) sluit aan bij de inbreng van PRO en de PvdD. Men is er niet in geslaagd om afspraken te maken over de herziening van het toelatingsbeleid voor gewasbeschermingsmiddelen hoewel de waterschappen dat wel vroegen.
  Welke aanvullende inzet gaat HHNK (of samen met andere waterschappen) doen om die herziening alsnog te bevorderen?
  De natuur- en milieuorganisaties hebben het Convenant niet ondertekend maar willen wél betrokken blijven.
  De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) presenteerde onlangs een aanpak voor een vermijdings- en reductieprogramma voor gewasbeschermingsmiddelen gepresenteerd gebaseerd op de chemische industrie. Vraag: biedt die een kans voor lokale en regionale samenwerking van onderop? Kan de portefeuillehouder onderzoeken hoe HHNK de MHN en andere milieuorganisaties hierbij actief kan betrekken en het algemeen bestuur daarover informeren?

- De heer Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) kleine of grote stappen: dat is een lastige. In Nederland viert de politieke polarisatie momenteel hoogtij.
  Waterplatform Groen, Water & Land vindt derhalve, dat met een Convenant meer kan worden bereikt dan met politieke polarisatie en gerechtelijke patstellingen.
  Het zijn kleine stapjes, maar de fractie ziet deze worden wel in de richting gezet van minder nadelige emissies van gewasbeschermingsmiddelen.

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) interrumpeert. Vindt Waterplatform Groen, Water & Land dat met dit Convenant juridische stappen worden voorkomen? De PvdD vindt dat het Convenant juist kan leiden tot juridische procedures.

- De heer Breedijk (Waterplatform Groen, Water & Land) stelt dat men met een Convenant juist een zich voortslepende juridisch steekspel kan trachten te voorkomen. Het is een poging. Maar het nu stellen van harde eisen en het afbakenen van grenzen zal leiden tot een langlopend proces. De fractie ziet dit Convenant van de Unie van Waterschappen, van acht partijen, als een mogelijk startpunt.
  Maar net als W&N is Waterplatform Groen, Water & Land zeer teleurgesteld dat het huidige toelatingsbeleid niet is meengenomen. Waarom is daar niet voor gekozen?
  Waterplatform Groen, Water & Land is blij met de promotie van een onafhankelijke Gegevensautoriteit (meten is weten) die de verzamelde data openbaar maakt.
  Vraag: worden de deelconvenanten te zijner tijd ook aan de waterschappen voorgelegd?

- De heer Lap (Fractie Arie Lap) vindt het Convenant een goede poging om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen en het water schoner te krijgen.
  Idem dito voor wat betreft de PFAS. Er wordt met de landbouw een Convenant gesloten, maar dat zou met veel meer sectoren moeten gebeuren om PFAS en middelengebruik te reduceren. De fractie vindt tevens dat het waterschap zich moet mengen in de toelatingseisen. Aan vlooienbanden -die in d elandbouw verboden stoffen bevatten- dienen wat de fractie betreft ook toelatingseisen te worden gesteld. Dat dient ook te

gelden voor medicijnen: aspirine blijkt in tegenstelling tot paracetamol niet afbreekbaar. Er moeten meer maatregelen aan de voorkant te worden getroffen.

- Mevrouw Van Raaij (VVD) de afspraken blijken grotendeels op hoofdlijnen al te zijn ondertekend door de Unie van Waterschappen en D&H. Deze moeten nog worden uitgewerkt in deelconvenanten. Vraag: worden die alleen voorgelegd aan D&H alvorens de definitieve versie wordt gepubliceerd in de Staatscourant?
  De VVD zou de deelconvenanten graag ontvangen ter bespreking in het CHI vóór publicatie in de Staatscourant. Kan de portefeuillehouder dit toezeggen?

- De heer Rooker (Ongebouwd) is positief over het Convenant waarover de meningen uiteraard kunnen verschillen. Hij vindt het onverstandig dat bepaalde instanties zich ervan hebben gedistantieerd van het overleg. Als men niet met z'n allen eraan blijft werken, moet men er niet bij weglopen.
  Bepaalde sectoren die afhankelijk zijn van gewasbeschermingsmiddelen beseffen terdege dat veranderingen noodzakelijk zijn. Dit Convenant gaat slechts over wat er nog moet gaan gebeuren. Nergens staat vermeld wat er allemaal al wél is gebeurd. Immers: heel veel gewasbeschermingsmiddelen zijn reeds verboden en niet meer beschikbaar. Er zijn al enorm grote stappen gezet.
  In de media en tijdens deze vergadering wordt de indruk gewekt dat gewasbeschermingsmiddelen de enige bron zouden zijn voor PFAS. Er wordt kennelijk vergeten dat burgers zelf ook een enorme bijdrage leveren met hun aankopen en gebruik van producten. Mensen zijn toch wel wat hypocriet en wijzen graag naar anderen. Velen veronderstellen dat minder toepassing van gewasbeschermingsmiddelen goed haalbaar is, maar diegenen die zelf een moestuin onderhouden zullen ervaren dat zonder gebruik een groot percentage niet oogstbaar zal zijn (schimmels, vraat door kevers e.d.).

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) betwijfelt of deze bijdrage nog wel gaat over het Convenant dan wel over een algemene visie over de slechte stand van zaken van het milieu.

- De heer Rooker (Ongebouwd) zegt dat zijn inbreng wel degelijk betrekking heeft op het Convenant. Maar dat niet iedereen zijn woorden even goed lijkt te begrijpen. Hij is zelf altijd onder de indruk van de vele mooie producten die dagelijks aan de supermarkten worden geleverd. Als deze niet frequent worden bevoorraad, is er na twee dagen niets meer te koop.

De voorzitter maant de heer Rooker zich te gaan richten op het Convenant.

- De heer Rooker (Ongebouwd) heeft de behoefte om het vele dat goed gaat ook te benoemen. De fractie steunt het Convenant. Het is goed dat partijen overleggen en eraan werken. Zonder druk zal niets veranderen.

- Mevrouw De Boer (BBB) is het volstrekt eens met de heer Rooker. HHNK heeft het voorliggende Convenant al ondertekend. De eerste reactie van de BBB was niet meteen positief. In de jaren negentig van de vorige eeuw zijn ook -niet al te ingrijpende- doelen en ambities terecht gekomen in het beleid. Nu wordt de maatschappij geconfronteerd met een stikstofwetprobleem. Een dergelijk probleem kan men zich voor wat betreft de voedselvoorziening niet permitteren. Ons land kan zichzelf nu al niet volledig voeden en dus moeten geen gewasbeschermingsmiddelen worden verboden waarmee plagen en ziekten kunnen worden voorkomen.

Specifieke maatregelen worden nader in deelconvenaten uitgewerkt. Dat ook diverse agrarische organisaties hebben meegewerkt schept het nodige vertrouwen.
De BBB hoort graag of het algemeen bestuur wordt meegenomen bij de invulling van de deelconvenanten. In het basis-Convenant staat niets over de import van producten waarop in Nederland verboden gewasbeschermingsmiddelen worden aangetroffen: wordt dat meegenomen in de deelconvenanten? Dankzij het Mercosur-verdrag zijn meerdere meldingen bekend. Zo werd onlangs antibiotica gevonden in vlees uit Brazilië. Een bewijs hoe lastig het is om papieren afspraken in de praktijk na te leven.
Het Convenant gaat niet over medicijnen en biociden maar inmiddels is duidelijk dat de hoeveelheid medicijnresten in het water circa 10 x hoger ligt dan de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen-residu. Vraag: weet de portefeuillehouder of er ook voor die middelen een Convenant wordt voorzien?
In het Convenant wordt gesproken over de registratie van gebruiksgegevens en een 'maatregelenspoor voor meer alternatieve methoden en technologieën'. Tijdens de excursie werd gesproken over een biologisch middel.
Als een bio-boer dat inzet wordt het bestempeld als biologisch middel, maar als een gangbare boer dit middel gebruikt wordt het in de administratie opgenomen als gewasbeschermingsmiddel. Vraag: worden deze papieren verschillen opgelost in de registratie?
Wie krijgen inzicht in die registratie? Uit de beantwoording op technische vragen blijkt dat dit nog onduidelijk is. De BBB vindt controle logisch net als handhaving indien regels worden overtreden. Maar hoe openbaar wordt deze database? De BBB verwijst naar organisaties als Extinction Rebellion en 'Mobilisation for the Environment' die voor eigen rechter spelen dan wel de grenzen daarvan nadrukkelijk opzoeken. De registratie moet geen aanleiding worden voor bezoekjes aan bedrijven door bepaalde organisaties. Handhaving moet in handen blijven van de politie en overige bevoegde instanties.
Citaat uit het Convenant: *'Tegelijkertijd is in 2040 het systeem economisch houdbaar, met een robuust verdienmodel voor landbouwondernemers en een sterke concurrentiepositie binnen de Europese en internationale markt'.* Premier Jetten bezocht onlangs de Syrische president en werd de rol van de landbouw voor de opbouw van Syrië besproken. Wereldwijd is bekend hoe goed Nederland voedsel produceert: met een minimum aan middelen en een maximum opbrengst per hectare.
In het Convenant staat dat het lastig is om nieuwe middelen te ontwikkelen zonder te benoemen of de bestaande middelen beschikbaar blijven zolang er geen alternatieven zijn. De BBB voorziet een einde aan de Nederlandse voortrekkersrol: andere landen mogen Nederland voorbij streven maar Nederland mag niet afhankelijk worden van import. En ongewenste middelen worden geïmporteerd.
De BBB is benieuwd of in de deelconvenanten ruimte blijft voor de agrarisch ondernemers om hun werk te kunnen blijven doen op een manier die ook in de praktijk werkbaar is.
Verwijzend naar de droogte wijst de BBB naar de benoeming van de grondwater-beschermingsgebieden en de oplopende kosten voor het zuiveren van drinkwater. PWN haalt drinkwater nu al uit het IJsselmeer dat afhankelijk is van de aanvoer van water uit rivieren. Is de portefeuillehouder bekend of identieke Convenanten ook in het buitenland worden getekend? Want wat in het buitenland niet in het water spoelt, hoeft in Nederland niet te worden verwijderd.

- Mevrouw Brouwer (Gezond Boeren Verstand) ondersteunt de bijdragen van de heer Rooker en mevrouw De Boer van harte en voegt daar tot slot aan toe: 'Geen boeren geen voedsel'.

- De heer Frowijn (CDA) werd enigszins in verwarring gebracht nadat PRO in de inleiding aangaf dat het de fractie niet ging over het Convenant gewasbeschermingsmiddelen. De

heer Rooker werd bijvoorbeeld terecht gewezen maar de heer Oudega werd toegestaan buiten de vergaderorde een geheel ander onderwerp aan te snijden.

- De heer Oudega (PRO) vermoedt dat het de heer Frowijn is ontgaan dat PRO focuste op de strategische benadering van het Convenant. Als men dit tekent, kiest men voor een bepaalde lijn. Met had het Convenant ook niet kunnen tekenen en zodoende voor een andere lijn kunnen kiezen. Hij vindt derhalve dat hij wel degelijk sprak over het Convenant.

- De heer Frowijn (CDA) zegt daarop dat zijn verwarring verdampte toen PRO aan het eind van het betoog aangaf dat het ging over de strategische lijn van het Convenant. Dat vond hij geruststellend.
  Het CDA is blij met de inbreng van de inspreker. Die duidelijk aangaf dat gewasbeschermingsmiddelen noodzakelijk zijn voor de voedselzekerheid. Verwijzend naar het voorbeeld van de bestrijding van de aardappelziekte Phytophthora infestans. Er moet uiteraard altijd worden gestreefd naar een reductie van het gebruik en verbetering van de waterkwaliteit. Zoals ook vermeld in het coalitieakkoord en diverse beleidsstukken van HHNK en verwijzend naar het Landbouwportaal. In een aantal gevallen kan men inzetten op strengere normen en verboden, zoals met betrekking tot het verbod van PFAS in pannen. Maar in dit geval is een Convenant de betere optie om zodoende ook de sector intrinsiek te motiveren om minder middelen te gebruiken.
  Het CDA steunt de ondertekening van het Convenant en tegen de door andere fractie bepleite normstelling.

- Mevrouw Beerepoot-Bakker (50PLUS) heeft diverse geluiden opgevangen. Van alles kan worden verboden tot men kan heel voorzichtig zijn.
  Vraag is of ook wordt stilgestaan bij de economische gevolgen van het weren van fossiele grondstoffen uit de maatschappij. Men kan een besluit nemen maar dient dan wel na te gaan wat de consequenties zijn en of die te hanteren zijn.
  Een Convenant is zeer breed opgezet. Men kan met alle partijen innovaties vinden. Zodoende komt men verder dan met een rigoureus verbod met norm meer buitenlandse import als gevolg. Zie het Mercosur-verdrag. Dat het ministerie het toelatingsbeleid niet in dit Convenant meeneemt ziet 50PLUS als een gevaar. De fractie is voor een stapsgewijze aanpak.
  Het RIVM zegt de werking van stoffen niet volledig te hebben onderzocht en deze dus niet 100% te kennen. Dus is er geen 100% garantie dat alles slecht is.
  50PLUS pleit ook voor de noodzaak de agrarische sector te behouden in Nederland verwijzend naar het economische belang. Er wordt veel geëxporteerd maar ook geïmporteerd. Door import kunnen onwenselijke producten binnenkomen dus Nederland zal de komende 15 jaar nog zorg moeten dragen voor de eigen voedselvoorziening. Daarna zal men verder gevorderd zijn met het Convenant en de deelconvenanten en hoopt dat 50PLUS dat er ook een klimaatbudget wordt toegevoegd ten behoeve van het oppakken van innovatie.
  Door het direct in de grond injecteren van gewasbeschermingsmiddelen zullen deze minder ver verspreid worden door de wind. Vraag is hoe er gecontroleerd kan worden op de Natura 2000-gebieden: wie is de veroorzaker van de vervuiling? Stikstof blijkt zich immers ook ver te kunnen verspreiden.
  50PLUS steunt het Convenant.

- De heer Van Tunen (Boeren Burgers Waterbelang) vindt het in principe een goed streven om te komen tot een vermindering van gewasbeschermingsmiddelen en PFAS en te proberen de waternormen te behalen. Maar de gronden en agrarische gronden bevatten relatief weinig PFAS in vergelijking met de stedelijke gebieden en

bedrijfsterreinen die veel zwaarder zijn vervuild met stoffen die men niet in het water wenst gezien de Kaderrichtlijn Water.
Boeren Burgers Waterbelang betreurt het dat de chemische sector niet is aangesloten bij het Convenant. Vandaar dat de fractie tegen het Convenant is.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) vindt het terecht dat de inspreker zijn zorgen uitsprak over het Convenant Toekomstbestendige Gewasbescherming. De 21 waterschappen hebben ingestemd met dit basisdocument. De portefeuillehouder vindt het jammer dat de VEWIN en de Terreinbeherende organisaties bewust op het laatste moment uit het overleg zijn gestapt. Hij acht het verstandiger om wél aan tafel mee te blijven praten. Het gaat om een basisdocument en iedereen heeft wel een reden om het er zowel niet mee eens te zijn maar ook om een aantal positieve punten te benoemen. De portefeuillehouder verwacht dat watergerelateerde onderwerpen uit de deelconvenanten in de commissie en het CHI aan de orde zullen komen. Onderwerpen die niet bij het waterschap thuishoren niet.
  HHNK zou graag een onmiddellijk verbod zien op PFAS. Maar het gaat om 500 stoffen. Vijf daarvan komen terecht in de nieuwe Kaderrichtlijn Water 2027-2033. De meest 'zware' zijn verboden en lijken te hebben geleid tot de genoemde daling van het PFAS-gehalte. Maar PWN-drinkwater bevat het hoogste PFAS-gehalte van Nederland. Niet veel, maar ook kippen eten de wormen die dit water drinken.
  De portefeuillehouder is niet voornemens om de MFN actief te gaan betrekken bij het Convenant.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) wijst erop dat de portefeuillehouder het betreurt dat de VEWIN en de natuurbeschermingsorganisaties niet meetekenen. Om vervolgens aan te geven ze er niet bij te gaan betrekken. Waarom wil de portefeuillehouder deze in het HHNK er niet bij betrekken?

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) zegt dat de heer Hoekstra het nu heeft over 'partijen' terwijl de vraag ging over één partij. De portefeuillehouder heeft niet gezegd de door de heer Hoekstra genoemde partij er niet bij te betrekken. W&N vroeg expliciet naar de Milieufederatie en die vraag is dan ook beantwoord.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) is bereid zijn inbreng nogmaals voor te lezen. Hij herhaalt: Natuur- en milieuorganisaties hebben het Convenant niet ondertekend maar willen wel betrokken blijven. En: de Milieufederatie heeft een aanpak voor de vermijding en het reductieprogramma voor gewasbeschermingsmiddelen gepresenteerd in een webinar. Vraag is of de portefeuillehouder bereid is te onderzoeken of dit in Noord-Holland werkt?

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) verwijst naar zijn antwoord. HHNK gaat niet over toelating, zoals W&N bekend zal zijn.
  Import: de portefeuillehouder kijkt zelf naar stickers voor de herkomst. Hij zal nooit en te nimmer producten uit bepaalde landen kopen. Dit zouden anderen ook kunnen doen.

- Portefeuillehouder Leijen (PRO) is namens D&H lid van de commissie Waterkwaliteit en Waterketens. In de laatste vergadering is uitgebreid gesproken over het Convenant en wat nog moet gebeuren. Partijen (de Unie van Waterschappen en de IBO en VNG) betreuren het dat de Natuur- en Milieuorganisaties niet meer aan tafel zitten waardoor een disbalans ontstaat in het vervolgtraject in aanloop naar de deelconvenanten. De Unie van Waterschappen zet zich optimaal om hun input toch mee te nemen.
  Het is jammer dat het toelatingsbeleid niet wordt meegenomen.

Motivatie: het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) handelt op basis van Europese wetgeving hetgeen juridisch zwaarder weegt dan een zelfbindend convenant. Daarop kan volgens het Kabinet dus altijd worden teruggevallen.
Wat nog te doen? De Unie van Waterschappen spreekt ook met het Ctgb, los van het Convenant. En met de partijen die invloed kunnen uitoefenen in Europa voor wat betreft PFAS. Dus het Convenant noch deelconvenanten staan andere drukmiddelen aan andere tafels niet in de weg.
Als het Convenant mocht mislukken, dan overweegt het Kabinet over te gaan op generieke maatregelen. De portefeuillehouder vermoedt dat niemand daaraan de voorkeur geeft. Vandaar de inzet om het Convenant op een goede wijze te vervolgen.
Het onderwerp is aan D&H gedelegeerd: het neemt een standpunt in en brengt dat in bij de UvW waarna de deelconvenanten worden ondertekend. D&H zal zich buigen over de vraag of de deelconvenanten in het CHI moeten worden geagendeerd.
Beperkingen medicijnen: er is een herziening op de richtlijn Stedelijk Afvalwater van kracht. Hierin wordt op wettelijke basis ingezet op reductie van medicijnen en microverontreinigingen.
Andere landen zijn ook bezig met vergelijkbare Convenant: Duitsland, Frankrijk en België.

Tweede termijn

- De heer Zoon (Partij voor de Dieren) schrok dat het tekenen van dit Convenant niet unaniem wordt gedragen door D&H. Zou dat niet het uitgelezen moment zijn geweest om de mening van het CHI te peilen? Temeer daar Natuurorganisaties ook hebben afgezien van ondertekening. De heer Zoon ziet mensen 'neen' schudden, maar hij vernam vanuit diverse fracties dat er problemen in de coalitie zouden zijn met dit Convenant. Dat de coalitie dus is verdeeld over de vraag of vaststelling van dit Convenant een goed idee was. Indien dit niet correct is, verneemt de fractie dit graag. Maar D&H had ook op basis van uitblijvende steun van maatschappelijke organisaties het CHI kunnen inschakelen. Dat is niet gebeurd en de Partij voor de Dieren steunt wat dit betreft de VVD-oproep o de deelconvenanten in elk geval in het CHI te bespreken.

De voorzitter zegt dat de vraag of er nog sprake is van eenheid binnen D&H los staat van de coalitiefracties met hun eigen verantwoordelijkheid in het algemeen bestuur.

- Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB) vroeg deze interruptie want: 'Er gaan hier dingen gebeuren die niet kloppen'. D&H heeft unaniem gestemd voor ondertekening.

- De heer Oudega (PRO) stelt Ongebouwd gerust. Het is een misvatting als zouden alle fracties zich storten op de gewasbeschermingsmiddelen uit de landbouw al bron van alle ellende in de wereld. PRO denkt dat in elk geval niet, vandaar dat de fractie de term 'smalle aanpak' hanteerde terwijl veel chemicaliën komen uit andere bronnen. Vandaar dat PRO deze aanpak niet erg zinvol acht. Wel voor de gewasbeschermingsmiddelen zelf maar niet om de problemen met het water aan te pakken. PRO heeft zich niet in principe uitgesproken tegen de doorontwikkeling van het Convenant. De keuze is al gemaakt door het Kabinet maar de watersector zou een activistischer standpunt moeten innemen. Wat niet is gebeurd. PRO hoopt dat deze discussie in de commissie van de Unie wordt gevoerd. PRO wil dat de vraag wordt gesteld, op welke manier men van deze ellende in het water kan worden bevrijd. PRO denkt dat het Convenant niet echt gaat helpen.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) is blij met de reactie van portefeuillehouder Leijen en haar behoefte om de Milieu- en Natuurorganisaties toch te willen betrekken bij het Convenant.

- Portefeuillehouder Leijen (PRO) antwoordt dat zij dit niet gaat doen.

- De heer Hoekstra (Water & Natuur) roept de portefeuillehouder vervolgens op in gesprek te gaan met de Milieufederatie over hun programma om tot vermijding en reductie te komen. En dat ook door te geleiden naar de convenanttafels.

- Portefeuillehouder Leijen (PRO) zegt dat D&H sowieso altijd met één mond spreekt. Ongeacht aan welke tafel. De inbreng wordt altijd binnen D&H voorbesproken dat ook inzichten ophaalt uit gesprekken met bijvoorbeeld milieu- en natuurorganisaties. Dit alles landt in de Unie-commissie dat de deelconvenanten te zijner tijd bespreekt. De 21 waterschappen gaan niet elk afzonderlijk te raden: dat gebeurt gecoördineerd vanuit de Unie. De portefeuillehouder is ervan overtuigd dat de voorzitter van de commissie de VEWIN en de Milieufederaties weer aan tafel kan krijgen dan wel hun input mee te nemen naar vervolggesprekken.

De voorzitter memoreert dat het stuk niet zal worden geagendeerd in het CHI.

Procedurele zaken

5. Vaststellen concept-verslag Gezamenlijke Commissievergadering d.d. 10 juni 2026

De voorzitter concludeert dat de commissie -net als de commissie BMW- kan instemmen met het vaststellen van dit verslag. Overigens dient het woord ‘CHI’ te worden geschrapt in de kop van het agendapunt omdat het verslag alleen de gezamenlijke commissievergadering betrof.

6. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit daarop de vergadering om 21:55 uur.